

KMETSKI LIST

Številka 22

Ljubljana dne 31. maja 1939

Leto XXI

Nov svet prihaja

Ves svet je prisluhnil pred kratkim poročilu, da v teh razburkanih dneh angleška kraljevska dvojica zapušča domovino in odhaja na daljšo pot v Ameriko. To se je zgodilo prvič v zgodovini. Prvič v zgodovini se je suveren največjega svetovnega imperija odtrgal od rodni tal, da obišče enega največjih sestavnih delov imperija, Kanado. Ob tej priliki ni nič čudnega, če se svet vprašuje, kaj je Angleže napotilo do tega in kakšne koristi si obetajo spricho potovanja svojega kralja. Hkratu politiki razglablajo o moči, položaju in problemih velikobritanskega imperija. Naj nam bo zato dovoljeno tudi s svoje strani napraviti nekaj pripomb.

Zemlja

Vsak narod ima svoje posebnosti, privlačne in tudi odbijajoče lastnosti. Med narodi so Angleži doslej najboljši politiki. Sami imajo malo zemlje, kljub temu pa so si znali zagotoviti oblast nad več ko polovico sveta. To je povzročilo razne protiukrepe, ki so se razvili v borbe. Te še danes niso končane.

Za kaj gre pri vseh teh borbah? Za denar? Ne! Kajti denar je vrednota, ki velja samo pod določenimi pogoji. Mesto razlage naj navedemo samo primer. Koliko je veljala avstrijska krona pred izbruhom svetovne vojne in koliko ob nje koncu? Niti stoltno svoje vrednosti ni obdržala.

Ze iz tega edinega, a nam vsem najbolj razumljivega primera vidimo, da je poleg denarja še neka višja in trajnejša vrednota. To je zemlja. Denar se lahko uniči, zemlje ni mogoče uničiti. Granate razrahljajo prst, razdejeti je ne morejo! Čez trupla in ruševine potegne kmet brazdo, poseje seme — in zemlja da kruha novim pokolenjem! To ni romantika, ampak železen klic, jeklen zakon narode, ki je veljal, preden smo mi prišli v vsemirje, in bo ostal, ko nas zdavnaj morda več ne bo.

Ko to vemo, razumemo, da gre v vsej svetovni borbi za — zemljo!

Narodi in države

Narodi nastajajo, prihajajo in odhajajo. Države se menjajo; kajti one so samo izraz organizirane narodove volje. Kjer to niso, so zapisane pogubi. Mesto vseh drugih primerov naj nam bo spet dovoljeno imenovati Avstrijo. Kljub vsej svoji moči je razpadla, ker ni bila izraz ljudske volje.

Ta, prav ta okolnost nam je klic, da si po trpljenju, molnjah in zablodah, ki so v mladi državi neizogibne, ustvarimo tak dom, ki bo res izraz ljudske volje. Ne hlev špekulantov in koritarjev, ampak dom naroda hočemo imeti. Zato smo trpeli in kraveli, zato se še danes bijemo!

Naš čas

Slovenski kmet, slovenska vas! Ako smo ugotovili, da se ves svetovni boj bje-

za — zemljo, potem je treba iti samo še korak dalje in ugotoviti, kdo ima danes zemljo v posesti.

Čemu boj za tuje celine, za Afriko, za Azijo, kar smo videli v zadnjih petih letih? Samo zaradi zemlje, samo zaradi kruha, ki ga zemlja daje v tisočeri oblikah. Narodi, ki so se tako razmnožili, da na lastnih tleh ne morejo več najti kruha, morajo iskati novih tal, morajo izmišljati podmene (teorije), da dobe zemlje za — lastno preživljanje. To je uganka in obenem rešitev vse svetovne napetosti.

Medtem pa, ko morajo drugi narodi hlastati po tuji zemlji, smo mi Slovani v srečnem položaju, da imamo lastne dovolj. Od Jadrana do Črnega morja in daleč na sever do Aljaske polje naša kri in ta kri napoveduje čas, ki neizbežno prihaja. Ta čas pa je označen s tem, da imajo Slovani največ zemlje v svoji posesti.

Življenje zmaguje

Ne govorimo mi, ako to trdimo, ampak govore številke, ki jih tudi nismo zapisali mi, temveč mednarodni strokovnjaki in učenjaki. Po teh številkah ni ugotovljeno samo to, da imamo Slovani največ plodne zemlje v svoji lasti, ampak tudi to, da imamo največ rojstev. Nemci, Angleži, Franco-

zi in Italijani trdijo in priznavajo, da nas bo samih v nekaj desetletjih toliko kot je Germanov in Romanov skupaj! Naša sveta pravica je, da se iz teh tujih številke zase nekaj naučimo.

Kdo naj odgovori na to vprašanje? Mesto, ki je izgubilo svoj življenjski živec? Mesto, ki bi izumrlo, da nima prirastka z dežele? Ne! Odgovoriti moraš ti, slovenski, hrvatski, srbski, bolgarski in slovanski kmet! Tvoja zasluga je, da tujci prihajajo do teh številke, tvoja pravica pa je hkratu, da predstavnike teh številke po svoje urejuješ. Ne kanoni in mitraljeze, ampak življenje zmaguje! Število rojstev, število delavoljnih ljudi, korajža do življenja je tisti kapital in tisto orožje, ki ga v vsej belopoliti rasi premoremo danes samo Slovani. In zato, ker imamo v sebi to silo, ki je ni mogoče izdelati v nobeni tovarni, lahko z zaupanjem in zmagoslavjem gledamo v bodočnost.

Čemu govorimo o vsem tem? Ali je to za Slovence važno? Ali nam je poučenost o tem potrebna?

Da, potrebna! Kakor žejnemu voda. — Morda še bolj. Naši največji: Karadjordje, Grgur Ninski, Strosmajer in naš slovenski Jeglič so v najusodnejših dneh zagovarjali isto, kar danes mi. Ne bi bili vredni spomina teh mož in ne bi bili vredni mučeniške krvi kralja-mučenika, ako ne bi naglašali tistega, za kar so se oni borili in umirali.

Za dvig naših zadrug

Minil je prvi strah, ki ga je prizadela našim zadrugam svetovna gospodarska kriza. Ostri sunki, ki so povzročili znatne rane, posebno pri naših kreditnih zadrugah, počasi pojemajo in rane se celijo. Kdaj bo prišlo dokončno ozdravljenje, se še ne ve. Jasno pa je, da je v veliki meri odvisno od zadržnikov samih, predvsem od vodstva zadrug. Bolj kakor kdaj prej je potrebno danes organizatorjev, ki obenem razumejo težak položaj upnikov in dolžnikov.

V prvi letošnji številki Zadružnega vestnika je izšel lep članek pod naslovom: »Kaj moramo storiti, da zadruga ne bo trpela.« Prav je, da se ponovijo nekateri stavki. Takole piše Ivan Nemeč: Povsod, kjer je zadružništvo začelo svoje blagodejno delovanje in dviganje malega človeka iz gospodarskih težav, opažamo napake, ki izvirajo iz človekovega značaja. Slabi in nestanovitni značaji so nedostatek v zadružnem pokretu vseh narodov. Nestanovitni značaj pa imajo večinoma tisti ljudje, ki vedo mnogo povedati, ki zelo radi pri litru postavljajo nebesa na zemljo, ki se s svojo glasnostjo vrinejo povsod na najbolj vidno mesto, ki povsod hočejo voditi, z eno besedo ljudje, ki iščejo sami sebe, ne z resnim delom, temveč s praznim govoričenjem. Vse nesreče v zadružništvu so nastale zaradi takšnih ljudi. Koliko klavnih likvidacij, koliko poneverb in izgub je pretrpelo zadružništvo radi zgrešenega zaupanja, ki bi moralo biti vodilo v vsem človeškem udejstvanju. Na tej sicer

lepi in potrebni lastnosti človeškega rodu, na zaupanju, so pustolovci rušili in marsikje še danes uničujejo napore tisočev zadržnikov. Proč torej z rušitelji in klepetuljami; proč z ljudmi, ki razdirajo in rušijo najzdravejši pokret, ki ga je kdaj ustvaril mali človek, ker bo sicer bodočnost težka in izgledi za zmago zadržne ideje vedno težji. Tako nekako nadaljuje pisec in svetuje, kakšni naj bodo voditelji zadrug, če hočemo, da se bodo naše zadrug dvignile, da nas bo objela toplota zadržne ideje.

Premnogo je resnice v teh besedah. To vedo posebno tisti, ki ne zasledujejo toliko bilanc, temveč praktično doživljajo vsak dan te uspehe in tragedije. Marsikaj bi se dalo včasih z lahko to razvozlati, a se po krivdi ozkosrčnih ali svojeglavih ljudi še bolj zavozla. Mesto da bi se kake pametne predloge proučevalo, ali bi bilo bolj umestno napraviti tako ali drugače, se vse večinoma odklanja. Mesto da se ljudi vabi k sodelovanju, se jih včasih na nerazumljiv način odbija.

Zadruga je zapleten mehanizem. Vsak član ima važno nalogo. Je kakor mlin ob vodi. Če je voda pravilno speljana, imamo koristi, če se napeljava zruši, imamo škodo. Zadruga ima svoja pravila, ne samo ena, temveč dvojna: pisana in nepisana, pravna in moralna. Oboje se mora dobro poznati in izpolnjevati. Posebno druga, nepisana pravila so važna za uspeh in obstoj vsake zadrug.

V današnjih časih so naložene vodstvu velike dolžnosti. Predvsem mora skrbeti za zupanje med članstvom, ker to je pogoj vsemu nadaljnjemu delu.

Trgovinska mornarica pri nas

Jugoslavija je po svoji zemljepisni legi izrazito pomorska država. Saj vso našo zapadno mejo tvori morje, Jadran, naš up in naš ponos.

Spričo tega je razumljivo zanimanje za pomorstvo pri nas. Dostojno imamo v Jugoslaviji 25 parobrodskih društev, ki imajo 170 parnikov s 380.000 tonami. Samo pet teh društev se peča s prevozom potnikov. Največja društva so Jugoslovenski Lloyd s 110.000 t, Dubrovačka parobrodsko plovdba 52.000 t, Jadranska plovdba 23.000 t, Oceanija 36.000 t in Zetska plovdba z 10.000 tonami.

Naša trgovinska mornarica ima vsekakor še veliko bodočnost in ji mora zato narod posvečati vso pozornost. Morje pomeni v narodnem organizmu pljuča, brez katerih ni življenja.

Naš bombaž

Spričo visoke odkupne cene za bombaž, ki je za 50% nad povprečno ceno na newyorški borzi v prejšnjem letu, se je površina bombažnih kultur v naši državi povečala od 1810 hektarjev v letu 1936. na 5400 ha v lanskem letu. Določitev odkupne cene se je letos zakasnila za 2 meseca, ker je ministrstvo za trgovino pripravljalo spremembo uredbe. Leta 1937. je znašala odkupna cena 1750 din za kg, lani 16 din, letos pa bi se morala glede na lanski padec cene v Ameriki znižati na 1350 din. Pridelovalci bombaža v Južni Srbiji smatrajo, da je ta cena nerentabilna in so zahtevali spremembo uredbe. Kakor poročajo iz Beograda bo z novo uredbo ukinjena določba, ki veže odkupno ceno na ceno v Ameriki. Odkupna cena bo potem določena na lanski višini, to je 16 din za kg.

Kaj pravijo?

»Trgovski list« nedavno ugotovljala tole:

»Premalo resno se dela pri nas, premalo se gleda na to, kakšne sposobnosti imajo tisti, ki naj izvrše to ali ono delo, ker je dobra zveza še vedno glavno priporočilo. Posledica tega pa je, da se zapravlja denar, da se zamujajo ugodne prilike in da se ne dosega napredek, ki bi se mogel in moral doseči. Ni to prvič konstatirano in bojimo se, da bo treba še mnogo podobnih konstatacij, preden pridemo do zboljšanja.«

»Delavska politika« v eni zadnjih številkih razmotriva:

»Delavstvo vsega sveta pa ve in smatra, da ima pravico braniti svoje življenje prav tako in moralno še bolj opravičeno kakor ona stran. Vsa naravna borba kapitalizma proti delavstvu vendar ne more nikdar iztrgati delavstvu iz srca prepričanje in vero, da je tudi ono del družbe in da je opravičeno boriti se za svoj obstanek.

Tudi deloma izvršene volitve obratnih zaupnikov so dokazale, da delavska pravica živi v srcih delavstva in da odklanja vsakršno hlapčevstvo, ki bi se pojavilo v interesu odprave delavskih pravic v javnem življenju.«

Medtem je izšel odlok, s katerim so volitve obratnih zaupnikov odložene, že izvršene pa razveljavljene.

Zagrebske »Novosti« poročajo v zvezi z incidenti v Splitu, ki so se vršili lansko leto:

»Pred malim senatom okrožnega sodišča v Splitu se je vršila razprava radi dogodka, ki se je odigral 11. avgusta 1938. na otoku Visu ob prihodu čeških pravoslavniških vernikov, ki jih je

vodil češki pravoslavni vladika Gorazd. Na zatožni klopi so sedeli Peter Vojković, občinski tajnik na Visu, Pavel Žitko in Branko Suškov. Obtoženi so bili, da so imenovanega dne preprečili, da se niso mogli izkreati češki pravoslavni gostje in da so pri tej priliki vrgli v morje pristaniškega kapitana Nenada Balića. Ko je bilo dokazno postopanje zaključeno in zaslišane priče, je sodišče vse tri obtožence oprostil.«

Gledanje sedanje mladine lepo odkriva »Naša volja«, ko v posebnem članku o naši srednješolski mladini pravi:

»Vidimo, kako pada življenjski standard širokih ljudskih plasti in z njim vred tudi standard učence se mladine. Jasno je, da mladina v takih prilikah ne more tako napredovati, kakor bi mogla, če bi obstajala organizacija, ki bi ji nudila materialno pomoč. Če smo spoznali vsa ta dejstva in če se zavedamo svojih socialnih dolžnosti, moramo tudi takoj pristopiti k delu. Važno pa je, da mora biti to delo docela nepolitično in da mora pri tem delu nehati vsaka delitev na grupe in vsaka druga diferenciacija. To se pravi, naše socialno delo se mora otresti vsake politike in mora biti strpno v najširšem pomenu besede. Zato zahtevamo neodvisen srednješolski dom z menzo, ki bi bil pod nadzorstvom direktorjev ljubljanskih srednjih šol.«

Vprašanje je važno zlasti za mladino, ki s kmetov prihaja v srednje šole. Zato pozdravljamo zamisel mladega pokolenja in nam bo vsak napor v tem pravcu znak zdravja, ki ga obeta mladi rod.

O važnem vprašanju naše zavednosti, oziroma nezavednosti objavlja zadnja »Edinost« vsestransko zanimiv in tehten uvodnik, v katerem popisuje našo širokogrudnost, ki že pomeni narodno mlačnost, ter izvaja:

»Dočim smo Slovenci hodili k vsem trgovcem in obrtnikom, kakršne koli narodnosti so bili, so začeli tukajšnji Nemci dosledno podpirati samo svoje ljudi. Z železno disciplino in doslednostjo, od katere bi se mogli tudi mi mnogo naučiti, so pričeli bojkotirati vse, kar je slovensko. Nемец v Mariboru, Celju in Ptujju ni prestopil praga slovenske trgovine ali delavnice, če ni bila ravno nujna potreba. Nekateri so bili celo tako dosledni, da so se vozili raje v Gradec po blago, kakor da bi ga kupili pri slovenskem trgovcu preko ceste.

Ta nemški bojkot slovenskemu trgovcu in obrtniku prav za prav ne bi mogel škoditi, če bi bil ta deležen zadostne podpore od strani Slovencev. Saj so Nemci v teh krajih številčno tako šibki, da še navadne branjarje ne bi mogli spraviti na kant. Toda, ker je bila ta akcija podprta od nezavednosti in malobrižnosti Slovencev, je nastalo tu na meji neprirodno stanje, da je gospodarska moč nemškega trgovca in obrtnika stalno naraščala, gospodarska moč Slovencev pa je nazadovala. Nemci v teh krajih po prevratu niso izgubili niti ene gospodarske postojanke. Ostali so prej ko slej gospodje in tako zvana »zgornja plast« — družbena smetana, ki s prezirom gleda na slovenskega proletarca, ki ima za te ljudi le eno vrednost: možnost, da se ga z gospodarskim pritiskom in z raznimi propagandnimi triki odtuji njegovemu narodu.«

»Učiteljski tovariš« poroča v zadnjem uvodniku o političnih klubih v učiteljski stanovski organizaciji in pravi med drugim:

»Med učiteljskimi pristaši vsakokratnega aktualnega režima se pojavljajo še vedno posamezniki, ki si od tako usmerjene stanovske organizacije ne morejo obetati izrednih osebnih koristi, zato se zatekajo v režimsko usmerjene politične klube po »pomoč in zaščito«.

Mi bi samo želeli, da se učitelstvu ustvari in trajno zagotovi tak položaj, ki bo omogočil, da se vsak učitelj (-ica) v šoli in zunaj nje neovirano popolnoma posveti svojemu poklicu in zato dobi seveda tudi polnovredno gnotno, socialno in tudi moralno zaslobo.

Kmetski dolgovi

Z naredbo po uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov je država prevzela rešitev tega problema. Praktično pa vrši to nalogo Privilegirana agrarna banka.

PABu so prijavljeni vsi dolgovi. Čim se preišče njih formalna stran, se dovoljuje primerna vsota na tekoči račun. In PAB zahteva od dolžnikov plačilo dolga. Z njimi nimajo upniki — glavne banke — nič več opravka. PAB ima možnost, da z izvršbo izterja dolg.

Prijavljenih je skupaj 776.475 dolgov v znesku 3.100.804.454 dinarjev. Od te vsote je prijavljenih centrali v Beogradu 407.173 dolgov v znesku 1.605.519.207'27 dinarjev. Filijali v Zagrebu 148.648 dolgov v znesku 506.282.509'37 dinarjev. Sarajevska filijala je prejela 107.364 dolgov v znesku 397.810.939 dinarjev. Skupaj so denarni zavodi (1030) prijavili 461.418 dolgov z zneskom 1.966.280.434'44 dinarjev in zadruge (1398) 315.057 dolgov v znesku dinarjev 1.134.524.019 in 56 para.

Od tega zneska je definitivno prevzeli 1.026.494.540'81 dinarjev. Iz formalnih razlogov je vrnjenih 219.121.980'45 dinarjev. Ostanek pa bo treba obračunati.

V 27. mesecih — do konca I. 1938. — so vplačali kmetje skupaj 273.808.215'63 dinarjev. Samo v letu 1938. pa 130.334.282'27 dinarjev. Treba pa je poudariti, da se je posel terjatve vršil po začasnem proračunu. Glavno je, da se ne pojavi zastanek.

Predlagalec menic je odobrena skupaj vsota 824.296.509 dinarjev. Od tega je s 3% obveznicami za likvidacijo kmetskih dolgov obračunanih 204.892.903 dinarjev. Ostanek je v gotovini obračunan.

O poslanstvu duhovščine

»Katolički tjednik«, glasilo sarajevskega nadškofa dr. Sarića, odločno zahteva, brani in dokazuje pravo bogu dopadljivo poslanstvo katoliškega duhovnika, katero po njegovi trditvi ne more in ne sme biti izven cerkve. V številki 17. pravi ta list dobesedno takole:

»Duhovništvo ni ustanovljeno za službo niti državi niti narodnemu gospodarstvu niti omiki niti znanosti. Zmeraj je najbolje, če se ohrani mejna črta med klerom in laiki, med Cerkvijo in posvetnimi ustanovami. Kjer se na to ne gleda, pride prej ali slej do napetosti v škodo Cerkvi in ljudstvu. Duhovniki smejo in morajo biti tudi narodni delavci, ali zmerom le v drugi vrsti, brez vodstvene odgovornosti in brez profesionalne zaveze. To je področje laikov. — Nihče ne more biti isti čas apostol in svetovnjak.«

Cesar Mark Avrelj

je bil prvi združni pisatelj in še do danes ga ni nihče izpodrinil. Nekatere trajne zapiske tudi sedaj izpolnjuje z najboljšimi domisleki. Taka vzgledna pridnost je cesarjem vsekakor v čast.

Mnogi so že priznali,

da je »Kmetski list« vsebinsko najjačji tednik v Sloveniji. Če ga bomo pridno med narod širili in se še bolj poglobili v njegov nauk, potem lahko pričakujemo, da se bliža čas, o katerem že stoletja sanjamo, to je, da bo svoboden slovenski kmet res na svoji zemlji svoj gospod.

Doma in drugod

Dr. Milan Stojadinović

predsednik JRZ in bivši predsednik vlade je imel pretekli teden na svojem stanovanju posvetovanje z najožjimi zaupniki. Med njimi so bili: dr. Niko Novaković, bivši minister; inž. Kobalin, bivši minister; Dobrivoj Stošović, bivši minister; Dušan Letica, bivši minister; Bogoljub Kujundžić, bivši minister; dr. Branko Kaludjević, bivši minister itd.

Pogreške JRZ

Na banovinski skupščini JRZ za dunavsko banovino je govoril med drugimi tudi predsednik posl. kluba JRZ in minister brez listnice g. Vojko Cvrkić. Govornik je med drugim dejal: »Ko smo organizirali našo stranko JRZ, smo napravili veliko pogreško, ker se nismo držali naših političnih tradicij. Mi ne bi smeli iti na pot izgrajevanja oboževanja posameznih osebnosti, nego bi morali gojiti oboževanje stranke. V našem političnem delu se moramo vedno zavedati dejstva, da so politične osebnosti prehodne, a stalna samo program in stranka kot taka. Lojalno moramo priznati, da smo hodili po krivih potih, ko smo gojili oboževanje osebnosti dr. Milana Stojadinovića. To je bila velika naša napaka. Zaslužne in velike ljudi bo stranka samo tekom časa postavljala na prvo mesto. Nevarno pa je, če se sami vrivajo na prva mesta in če se prične stranka organizirati zaradi njih. Ako bomo vezali stranko na osebnosti, potem bo izginila, čim bo izginila osebnost, na katero smo jo vezali.

Nemci v Sloveniji

Nedavno so Nemci obnovili v Sloveniji razpuščena društva Kulturbunda. Oblastem se priglasili okrog 30 nemških društev. Vseh Nemcev so našli v Avstriji na sedanjem ozemlju Slovenije 1. 1910. okrog 87.000. Leta 1921. jih je bilo še 41.362. Leta 1931. komaj 25.054 in od tega na Kočevskem 8665. V Mariboru jih je bilo leta 1931. 2040, v Ljubljani 1326, v Celju 359, v Ptujju pa 283. Slovencev je bilo leta 1931. 1.101.815.

★

Izvoz lesa v Francijo. Francija je dala v novi trgovinski pogodbi z Jugoslavijo posebne ugodnosti za izvoz našega lesa na francosko tržišče. Izvoz na osnovi teh ugodnosti se je že pričel. Izvozniki, ki želijo izvoziti les v Francijo in uživati ugodnosti, predvidene v trgovinski pogodbi, morajo najprej predložiti Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu prošnje za dodelitev kontingenta. Pri izdaji izvoznih kontingentnih dovoljenj morajo plačati takso. Ta sistem dodelitve kontingentov z izvoznimi dovoljenji je bilo treba uvesti, ker je to neobhodno potrebno glede na sistem izvoza, ki je predviden v novi trgovinski pogodbi s Francijo.

Zopet neurja, poplave pri Sv. Križu ob Krki

Se se ni zacelila rana, katera je bila po strašnem neurju — toči v letu 1937. zadana prebivalstvu Sv. Križa, Sutne in Dola, že zopet nas je v nedeljo 21. t. m. zadela enaka nesreča.

V soboto popoldan je pričelo nalahko deževati, kar pa se je tekom noči spremenilo v pravcati naliv, spremljan z gromom, med katerim je tudi udarila in užgala strela dvostavni kozolec na svoječasnem posestvu g. Gregorića y Zabjeku pri Sv. Križu.

V nedeljo dopoldan, od časa do časa pojejnajoči dež, je kmalu po 14. uri začel neprestano liti, tako da je ob 17. uri potok Sušica, ki teče od Dola, Sutna na Sv. Križ, že prestopil strugo in poplaval omenjena naselja, tako da je bil vsak prehod od kraja v kraj nemogoč.

Prebivalstva, ki ni pričakovalo takega obsega poplave, se je lotila strašna panika. Saj mnogi, ki so pred malo časa zapustili svoja stanovanja, niso do drugega dne mogli domov. Z veliko naglico so odpeljali živino iz hlevov, prašičev in druge perutnine pa po večini niso

† Josip Lenarčič

Na Verdu je 26. t. m. umrl v visoki starosti 84 let veleindustrijec g. Josip Lenarčič.

Pokojni je po temeljiti in vsestranski gospodarski izobrazbi začel javno delovati že v zgodnji mladosti. Od l. 1879. je bil član Kmetijske družbe in dolgo let v nje glavnem odboru. Ze l. 1896. je postal član Zbornice za TOI v Ljubljani, ki ga je l. 1903. izvolila za svojega predsednika. Hkratu je bil med ustanovitelji Zveze slovenskih zadrug in več let njen predsednik.

Njegovo gospodarsko, nacionalno in prosvetno delovanje je bilo mnogostransko in izredno uspešno. Bil je član industrijskega sveta na Dunaju, zastopnik v državnem železniškem svetu, član državne šolske komisije za obrtno šolstvo in komisije za podporo domače čipkarske industrije. Odlično mesto je zavzemal dolga leta tudi v naši starejši napredni generaciji. Od l. 1892. do 1913. je bil poslanec v kranjskem deželnem zboru, prvotno kot zastopnik notranjskih mest in trgov, pozneje kot mandator Trgovske in obrtne zbornice. Uveljavljal se je zlasti v upravnem in finančnem odseku.

Mnogo je delal in dosegel na polju občekristnih ustanov. Zasluzno je deloval v odboru za osuševanje Barja, velike so tudi njegove zasluge v gozdarskem društvu za Kranjsko in Primorje, ki se je po prevratu prav po njegovi iniciativi zedinilo z drugimi šumarskimi organizacijami naše države v Jugoslovansko šumarsko združenje. V domačem kraju je bil vedno aktiven in tudi več let predsednik Čitalnice in Sokola, ki ga je izvolil za svojega častnega člana.

Zemske ostanke tega izrednega sinu naše lepe Notranjske so v nedeljo ob veliki udeležbi raznih zastopstev in ostalega občinstva položili na domačem pokopališču na Verdu k večnemu počitku. Naj mu bo lahek večni sen, spoštovanim svojcem pa veljaj naše toplo sožalje!

rešili in je mnogo živali utonilo. Radejane so zopet ograje, poškodovana stanovanja, podrti poslopja, a uničeni so vsi posevki in senožeti. Na mnogih mestih so odplavljeni mostovi, raztrgane ceste, nešteto pa je uničenih vinogradov po plazovih, iz katerih je iztrgan zadnji up iv nada že itak ubožanega vinogradnika.

Elementarne neizgode, ki so tekom zadnjih dveh let zadele tuk. prebivalstvo, so tako občutne, da je vsak gospodarski napredek za daljšo dobo let nemogoč.

Po prvi katastrofi v letu 1937. je kr. banska uprava uvidela potrebo izvršiti regulacijo Sušice, katero delo se je pretečeno leto že tudi pričelo na nekaterih odsekih struge. O nadaljevanju započelih del, ki bi se to leto vse do sedaj že vsaj 3 mesece lahko vršila pa ni še ničesar slišati, pa se vsi prizadeti začudeno vprašujejo, zakaj se nikdo ne zgane. Predvsem bi bila to dolžnost občine, da se pobriga za to izvedbo, ki je poleg gospodarskega tudi socialnega pomena. Nad 40 delavnih moči iz tuk. občine je iskalo potne liste za Nemčijo. Ali bi ne bilo iste mogoče zaposliti na domačih delih, s katerimi bi koristili sebi in svoji domovini.

Kako željno pričakujejo izvedbo regulacije potoka tuk. prizadeti, je dokaz, da se je 5 posestnikov iz vasi Dola, katerim je bilo uničeno po večini imetje, kljub težkemu gospodarskemu stanju izjavilo prispevati za to delo 20.000 din. V milijonske škode gre in to sedaj že tekom dveh let dvakrat. Bojimo se, da bo šlo še večkrat, zato naj se ne odlašja z regulacijo, ki je življenjske važnosti za prebivalstvo okolice Sv. Križa.

Potujoči ban

Casopisje objavlja zanimivosti bivšega cetinjskega bana Petra Ivaniševića. Ta ban je za časa svojega službovanja prebil in odslužil večino svojega dela na potovanju. Potoval je iz enega kraja banovine do drugega, iz Cetinja do Beograda in zopet nazaj. Na koncu koncev se je izkazalo, tako poroča »Slovenec«, da je bivši ban g. Petar Ivanišević potrošil na potnih stroških nič manj kakor 700.000 dinarjev. K temu je treba še pristaviti, da je zetska banovina najrevnejša dežela Jugoslavije. Petar Ivanišević je bil postavljen za bana kmalu po nastopu bivše vlade dr. Milana Stojadinovića.

Usoda predsednika in voditelja

Nedavno se je vršilo v Novem Sadu zborovanje banovinske organizacije JRZ za dunavsko banovino. V tej organizaciji so imeli svojčas prijatelji dr. Milana Stojadinovića, predsednika stranke, veliko večino.

Pri volitvah novega odbora pa je dobila lista predsednika stranke in voditelja le še dva glasova. Vsi drugi so glasovali za nasprotno listo.

Gibanje cen in naše kmetijstvo

Ze dalj časa se je kazala potreba po brošuri, ki bi govorila o celotnem gospodarskem položaju slovenskega kmeta. Zdaj smo to brošuro dobili. Znani publicist in poznavalec kmetijskega in mladinskega vprašanja Ivan Bratko je na 32 straneh velikega formata obdelal razvoj in današnje stanje našega kmetijstva. Ker je poleg našega kmetijstva odvisen od svetovnega gospodarstva, je v brošuri »Gibanje cen in naše kmetijstvo« obdelano najprej »Povojno svetovno gospodarstvo«: uvajanje strojev v poljedelstvo, kriza v industriji in poljedelstvu itd. Nato je obravnavano »Nasprotje med mestom in vasjo«, to je, nasprotje med industrijo (karteli itd.) ter poljedelstvom, ki prihaja do izraza v vedno večji razliki med cenami industrijskih in poljedelskih izdelkov. Pisatelj je s številskimi dokazi, kje temelje občutki naših kmetov, ko govore: »Kar kupim, je drago, kar prodam nima cene.« V istem poglavju je obdelano tudi vprašanje javnih dajatev, vpliv davkov itd. na naše kmetijstvo. Tretji in največji del brošure pa je posvečen posrednikom, trdni, srednji in mali kmetiji, vaški revščini in kmečki mladini. V teh poglavjih pa ni prikazano samo sedanje obupno stanje naših kmetij, temveč tudi pot, ki vodi do izboljšanja kmečkega položaja.

Brošura je pisana poljudno in bo vsem, ki se zanimajo za položaj večine slovenskega naroda, ogromno nudila. Izdala jo je odlična mariborska revija »Obzor« in se naroča pri njej ali pa pri pisatelju I. B., Wolfova 12, Ljubljana.

Izšla je v dveh izdajah, kar je zlasti hvalevredno, saj je tako radi svoje nizke cene vsakomur dostopna. Cena boljši izdaji je din 6.—, cena slabši pa din 3.—. Naročnina se naj pošilja v znamkah.

Kaj se godi po svetu

Diplomatska borba

med velesilami se nadaljuje z vso odločnostjo. Na vsako potezo totalitarnih držav odgovore demokratske države z novo potezo.

Vojaška zveza med Italijo in Nemčijo, ki jo nemški in italijanski listi imenujejo zvezo »na življenje in smrt«, prav za prav ne pomeni nič novega. Zastopniki obeh držav so le s posebnim paktom pismeno potrdili, kar je dejansko že dolgo obstajalo. Za obe velesile se v času vojne uvede enotno vrhovno poveljstvo oboroženih vojnih sil: nemško nad kopno, italijansko nad pomorsko vojsko. Obe zaveznici si bosta prizadevali, da dobita v svojo zvezo še Japonsko, Španijo, Madžarsko in nekatere južno-vzhodne evropske države, nakar bi znašal ta blok 150 milijonov ljudi.

Anglija in Francija

medtem snujeta zvezo z Rusijo. Zveza teh treh velesil bo po sedanjih poročilih podpisana še ta teden. Glavna vsebina dogovora je približno tale:

Vsaka evropska država, ki bi se s silo uprla napadu na svojo neodvisnost, ima pravico zahtevati podporo Francije, Anglije in Rusije. V primeru, da ena od teh velesil ugodni apelu, morata obe drugi velesile takoj avtomatično priteči na pomoč. Jasno je ugotovljeno načelo vzajemnosti trojnega sporazuma. Anglija je ugodila Sovjetski Rusiji tudi glede garancij baltičkim državam v primeru neizzvanega napada. Na drugi strani se naglašja, da je Francija zagarantirala integriteto nizozemskega in švicarskega ozemlja pod pogojem, da ti dve nevtralni državi v primeru, da bosta ogroženi, raje prevzameta riziko, da bi bili lahko prisiljeni udeležiti se splošnega spopada, kakor pa da se odrečeta sloji neodvisnosti.

Poljska

se novi zvezi ne bo naravnost priključila, ampak bo uredila svoje odnose z vsako izmed navedenih velesil posebej.

Ruska vlada je povabila poljskega zunanjega ministra Becka na obisk v Moskvo. Beck je to vabilo sprejel in bo v najkrajšem času obiskal rusko prestolnico.

Med Rusijo in Romunijo

bo v kratkem sklenjen nenapadalni pakt. V primeru vojne bo Romunija dovolila ruski vojski prehod čez svoje ozemlje.

Ruski vojni proračun

Obe zbornici sovjetskega parlamenta, to je svet sovjotov in narodni svet sta soglasno odobrili proračun za vojsko in mornarico, ki je v primeri s tekočim proračunskim letom povišan za 100 odstotkov. Za vojsko je določenih 44 milijard rubljev. To je največji vojni proračun v zgodovini Rusije.

Poljska prevaža čete z vzhodne meje na zapadno poljsko-nemško mejo. Po sklenitvi sporazuma z Rusijo je namreč poljska vzhodna meja zavarovana. To omogoča vrhovnemu vodstvu poljske državne obrambe, da okrepi svoje obmejne postojanke na zapadu. Obenem grade na zapadni meji tudi močne utrdbe.

Kmetje in kmetice, zavedajte se svojega stanu in oklepajte se Kmetškega lista, ki najbolj odločno in neustrašeno brani kmetške pravice!

Vprašanje Gdanska

še vedno ni odstavljeno z dnevnega reda. Nemci posvečajo izredno zanimanje vsem pojavom in sporom v tako zvanem poljskem koridorju.

Kar se tiče taktike Nemčije glede Gdanska, pravijo v poučenih krogih takole:

Ce bodo ostali protesti gdanskega senata pri poljskih oblasteh brez uspeha, potem bo vso zadevo vzela v svoje roke berlinska diplomacija. Nemške zahteve glede Gdanska so bile zaenkrat samo »najavljene«. Na tem se zaenkrat ne bo nič spremenilo. Če pa bo potrebno, bo Nemčija svoje zahteve »postavila« in za vsako ceno dosegla.

Kljub sicer napetemu razmerju med Berlinom in Vatikanom pa sedaj v berlinskih krogih polagajo velike nade na posredovanje papeža in upajo, da se bo njemu posrečilo v okviru cerkve doseči popuščanje sedanje napetosti. Po berlinskih informacijah bo Vatikan v kratkem odposlal v vse evropske prestolnice svoje posebne odposlance, razen tega pa bodo pozvani v Rim vsi vodilni škofje, da prejmejo navodila, kako naj delajo za ohranitev miru.

O Slovaški

prihajajo v svet prav malo razveseljiva poročila. Gospodarski položaj Slovaške je tako obupen, da lahko vsak čas pride do popolnega gospodarskega poloma. Popolno pomanjkanje tujih deviz in zlata onemogoča uvoz najnujnejših potrebščin celo za gospodinjstvo, dočim je industrija sploh obsojena na smrt.

Ta položaj hočejo tudi na političnem polju izkoristiti nemške narodne manjšine na Slovaškem. Slovaška vlada je nameravala priznati Nemcem njihovem številu primerno zastopstvo v slovaškem parlamentu. Nemci pa se s tem nočejo zadovoljiti in so sedaj vladi postavili zahteve, da mora priznati Nemcem v slovaškem parlamentu zastopstvo, ki bo odgovarjalo njihovi kulturni stopnji in njihovi gospodarski moči.

Italijanski vojni proračun

Italijanski finančni minister Thaon de Revel je v korporacijski zbornici najavil uvedbo novih davkov. V letih 1922 do 1936 so znašali italijanski proračuni po 22 milijard lir, v letih 1936 do 1939 pa so izdatki presegali dohodke za 42 milijard lir. Sedaj znaša proračun 32 milijard lir. Za kritje primanjkljaja in večjih izdatkov bodo potrebni novi davki.

Nemčija v ameriški luči

Pravkar objavljeno uradno poročilo trgovinskega ministrstva U. S. A. poudarja, da Nemčiji zaradi — Znatno del ameriškega uradnega poročila je posvečen »novemu finančnemu načrtu dr. Funke«. Nemška vlada je v začetku tega leta spoznala, da stanje državne blagajne in obseg denarnega prometa nista bila v skladu z industrijsko ekspanzivnostjo Nemčije. Banke so imele težave pri podpisovanju njim določenih delov posojil ter eno posojilo v l. 1938. sploh ni bilo razpisano. Dalje pravi poročilo, da je morala vlada podpreti tečaj obilicij. Uspeh Funkevega načrta zavisi od tvorničarjev, če bodo ti pristali na to, da ne dajejo v promet davčnih bonov, ki so jih prejeli na račun delnih plačil za državna naročila. Od tega je odvisno, če bo inflacija ali ne. Poročilo se zaključuje z napovedjo, da mora »finančni načrt« doživeti neuspeh, če ne bo vlada omejila državnih izdatkov na minimum. (Trg. list.)

Pogajanja z Italijo

Létos ob koncu junija poteče sedanji sporazum med našo državo in Italijo o izvozu goveje živine. Po vesteh iz Beograda se bodo zaradi tega v kratkem pričela na Reki nova pogajanja.

Slovenski narod je trden

»Jutro« je napravilo razpis najštevilnejših slovenskih družin. Dobilo je poročila iz raznih krajev, ki jih je zaporedoma objavljalo v nedeljskih številkah. Iz teh dopisov in poročil je razvidno, da obstoja v Sloveniji mnogo družin s šestnajst živih otrok, cela vrsta jih pa je z 12 do 15. Mnogo mater je rodilo 18, 20 in tudi več otrok. Značilno pri tem je, da so vse te s številnimi otroki blagoslovljene družine iz revnih kmetijskih in delavskih vrst. Tri take matere mučenice so rodile 55 otrok.

»Jutro« je razdelilo med matere najštevilnejših družin 10.000 din in mnogo blaga za obleke.

Spomladanski velesejem

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. bo v Ljubljani XIX. mednarodni spomladanski velesejem kot 45. velesejska razstavna prireditel od 3. do 12. junija 1939.

Splošni velesejem bo obsegal: Strojno in kovinsko industrijo, fino mehaniko, radio in elektrotehniko, razsvetljavo in kurjavo, dvokolesa, vozove, šport, poljedelske stroje in orodje, mline, lesno industrijo, pletarstvo, ščetarstvo, igrače, usnje in konfekcijo, krznarstvo, papir in pisarniške potrebščine, kemično industrijo in fotografijo, živilsko industrijo, stavbarstvo, glasbila, steklo, porcelan, keramiko, bižuterijo, razno.

Posebne razstave bodo tele: italijanska industrija, pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov (vezenine, narodne noše in ženska ročna dela), tobačni izdelki monopolske uprave, avtomobili, motorna kolesa svetovnih znamk, pohištvo, stanovanjska oprema, mala obrt, turizem, gorenjska in dolénjska hiša v narodnem slogu.

Za razstavno blago veljajo izdatne prevozne, carinske in trošarinske olajšave.

Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesejske legitimacije jugoslovanski vizum brezplačno pri vseh jugoslovanskih konzulatih.

Žrebanje srečk Rdečega križa

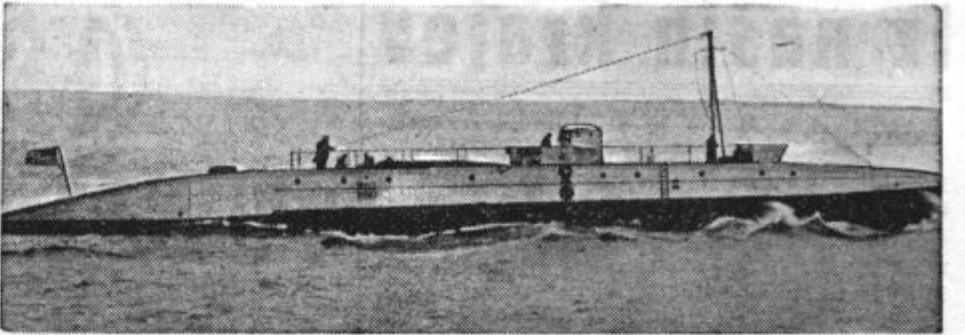
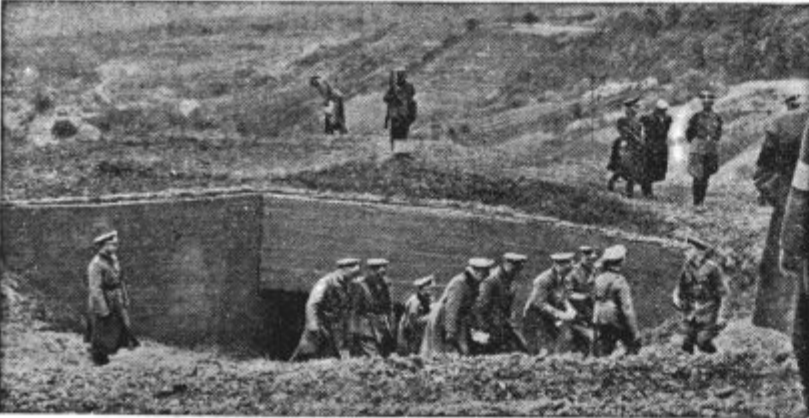
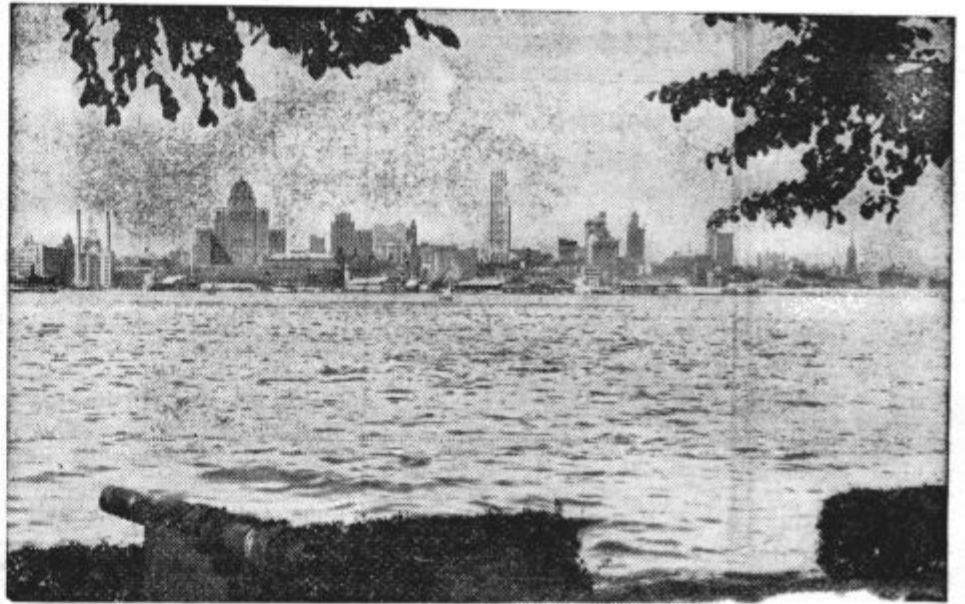
Pri žrebanju, ki se je vršilo dne 15. maja t. l., so bile amortizirane sledeče serije: 60, 172, 229, 321, 583, 1452, 1477, 1644, 3716, 4363, 4959, 5013, 5334, 5469, 6142, 6434, 6611, 6810, 7158, 7279, 7376, 7420, 7433, 7849, 8044, 8666, 8924, 9024, 9286, 9374.

Večje dobitke so zadele: ser. 3575 št. 88 din 100.000.—; ser. 5763 št. 15 din 1.000.—; ser. 3450 št. 48 din 500.—.

Po din 200 so zadele: ser. 68 št. 12; ser. 2727 št. 24; ser. 6888 št. 89; ser. 7525 št. 71; ser. 9158 št. 50.

Po din 50 so zadele: ser. 302 št. 97; ser. 626 št. 19; ser. 676 št. 3; ser. 705 št. 28; ser. 1548 št. 1; ser. 2426 št. 68; ser. 3912 št. 53; ser. 4185 št. 84; ser. 5642 št. 64; ser. 6098 št. 40; ser. 6345 št. 60; ser. 7227 št. 86; ser. 7416 št. 16; ser. 7563 št. 70; ser. 7956 št. 79; ser. 8464 št. 18; ser. 8606 št. 51; ser. 8858 št. 6; ser. 9350 št. 94; ser. 9823 št. 43.

× Na ljubljanskem velesejmu bo humoristično-satirični list »Cik-Cak« ves čas na razpolago. Tam se boste lahko osebno pomenili z založništvom in povedali tudi svoje morebitne želje glede dopisov in podobnih zadev. Uprava in uredništvo »Cik-Cak« pa sta v Ljubljani, Sv. Petra nasip 53. Tja naslavlajte vse dopise.

Zgoraj desno: Angleška vladarska dvojica, ki je te dni obiskala Kanado. Levo: Mesto Toronto, kjer so bile angleški kraljici in kralju predstavljene kanadske petorčice, s katerimi si zna Amerika delati izvrstno reklamo. — Spodaj desno: Kancelar Hitler si v spremstvu vojaških strokovnjakov ogleduje utrdbe na zapadni meji. Zaradi zadnjih poplav so zdaj te pod vodo. — Levo: Ameriška podmornica, ki jo je nedavno zadela katastrofa ter zahtevala življenje skoraj pol posadke.

Kmetska mladina

Novo mesto

Redni občni zbor Okrožja kmetijskih fantov in deklet v Novem mestu se vrši v nedeljo dne 18. junija t. l. z običajnim dnevnim redom. Začetek občnega zbora je ob 10. uri dop. v Sokolskem domu.

Izlet v Zagreb se vrši 11. junija s posebnim avtobusom. Stroški prevoza, hrana in vstopnine bodo znašali 60 din. Udeleženci se naj prijavijo in pošljejo denar na naslov Stanko Kobler, Gotna vas, p. Novo mesto.

Tepanje

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Tepanju je imelo svoj redni občni zbor dne 21. V. Za predsednika je bil izvoljen tovariš Ivan Cesarko, za podpredsednika Leopold Pučnik, za tajnico in blagajnico tov. Olga Ranke. Odborniki so: Franc Pučnik, Avgust Rebernik, nadzornika pa Kumer Gabrijel in Gostnik Franci. Delegata sta Gostnik Franci in Ivan Cesarko. Društvo bo skušalo čim več ustvariti na polju kmetijske izobrazbe.

Slov. Konjice

Tudi pri nas smo po daljšem spanju zopet zaživeli. Stevilni naši najagilnejši člani so se porazgubili po svetu in dokler ni prišla pomladitev, nismo mogli stopiti na plan. — Na rednem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika tov. Pavel Bezenšek, za podpredsednika Franc Jakop, tajnika Karl Bučovnik. Poleg odbornikov se je na občnem zboru izbral tudi načelnik gospodarsko-kulturnega odseka: Pavel Bezenšek, smučarskega odseka Rudolf Gohrovec. Priredili bomo skupaj z okrožjem veliko tekmo koscev.

Češnjica

V torek dne 25. maja je imelo naše Društvo kmetijskih fantov in deklet članski sestanek in širšo odborovo sejo, na katerih smo razpravljali o pripravah za veliki »Bohinjski kmetijski praznik«. V Jeriki se je osnoval Prosvetni odsek Društva kmetijskih fantov in deklet v Češnjici, ki šteje 34 članov. Zvezin zastopnik tajnik Ivan Nemeč nam je obširno poročal o nalogah kmetijske mladine in važnosti kmetijsko-mladinskega pokreta. Predsednik društva tov. Tone Sodja se je zahvalil tov. Nemeču in poudaril, da se vsi člani Društva kmetijskih fantov in deklet v Češnjici zavedajo, da je rešiteljica našega naroda samo kmetijska in delovna mladina, čeravno je kmetijsko-mladinski pokret mnogim trn v peti. Se posebej je poudaril in se čudil nekaterim, zakaj se vendar bojijo zdravega prosvetnega dela, saj smo daleč od umazane politike! Izobraziti se in vstati iz teme pa je sveta dolžnost do samega sebe. Društvo je ob tej priliki sklenilo, da priredi izlet na »Golico«, deloma na »Uskovnico«. Pri slučajnostih je tov. predsednik ugotovil članstvo in obrazložil, da je ob priliki zadnjega občnega zbora bilo 64 članov, danes pa jih društvo šteje 124. — Mi borci zelenega prapornja, gremo naprej!

Bizeljsko

V nedeljo dne 30. aprila smo si ogledali v Zagrebu predstavo: »Kronanje Matije Gubca«. Prireditev je tako vplivala na nas, da smo v svojih srcih sklenili prisego, da se v bodoče ne sme več mučiti ves naš rod; saj strašno mučeništvo vpije na ves glas in bo vpilo, dokler bo svet stal! Muke našega naroda so bile strašne.

O, naš veliki petek sam,
kdaj vkresne stara pravda nam!

Takšne so danes naše misli in naša srca in takšni se hočemo boriti, do resnične in končne zmage!

Omenimo še, da nas je bilo na predstavi čez 40 članov. Gibljemo pa tudi na vsem drugem prosvetnem delu! O tem drugič.

Sv. Jurij ob Taboru

Deseti redni občni zbor se je pri nas vršil v znamenju tihe, toda odločne proslave trdega dela za vstajenje kmetijskega rodu. Tov. predsednik Ivan Ocvirk je poročal o vsem desetletnem delovanju, o vseh borbah in trpljenju, kar je občni zbor z navdušenjem sprejel na znanje.

V novi odbor so bili izvoljeni: Ivan Ocvirk, Francka Kos, Terezija Rojnik, Tonče Apat, Ančka Kršan, Mira Kobale, France Natek, France Kos, Ivan Kos, Jakob Rojnik, Polonca Kos.

Ob zaključku se je ugotovilo, da se je že dovršen del minimalnega programa izvršil. — Krepko po začrtani poti hočemo voditi borbo naprej.

Novo mesto

Kot smo že v časopisju poročali, priredi Okrožje kmetijskih fantov in deklet v nedeljo dne 11. junija celodnevni izlet v Zagreb, da spoznamo zanimivosti hrvatske prestolnice. — Tovariši in tovarišice, ki se želijo udeležiti izleta, naj se prijavijo pri domačem društvu. Stroški izleta (vožnja z avtobusom, kosilo in drugo) znašajo samo 60 din. — Tovariši, tovarišice! Prijavite se v čim večjem številu, da pokažemo pred javnostjo, koliko nas je!

Muhaber pri Novem mestu

Na praznik 18. t. m. je priredilo Društvo kmetijskih fantov in deklet izlet na zgodovinski grad Hmeljnik, kjer smo si ogledali razne zanimivosti iz starih tlačanskih časov, ko kmet nikoli ni bil varen pred grajskimi biriči. Danes je vse to le še spomin, ki nam priča minljivost brezdelnežev — tujcev, ki so živeli na račun kmetijskih žuljev. Prežeti s to mislijo in veselo razpoloženi smo se vračali zvečer ob igranju harmonikarja domov. — Dne 14. maja pa se je poročil ustanovitelj našega društva tov. Avgust Breznik iz Potočne vasi s tov. Rozalijo Murgelj iz Dol. Kamenc. Mladoporočencema želimo v življenju obilo uspehov z željo, da tudi v bodoče ostaneta zvesta kmetijski misli, ki nas vse veže in spaja v novo bodočnost.

Mlatic

„Micenski popotnik“

Vesel sem včasih prebiral v »Domoljubu« pesmice »Mirenskega popotnika«. No, in sedaj, ko bi imel največ gradiva, je ta moj dobri prijatelj utihnil. Ne godrnjanja, ne zabavljanja, ničesar več ne najdem od njega.

Res, velika je to škoda za moralo našega dobrega ljudstva, za lepo vedenje in spokojno življenje. Zadnje čase se je namreč nabralo toliko hvaležnega gradiva v Mirenski dolini, ki bi ga s pridom obelodanil »Mirenski popotnik« za svarilo hudobnim ljudem. Od povsod bi napisal lahko čedne zgodbe: iz Mokronoga, Trebelnega, St. Janža, prav posebno pa iz Tržišča. Potovanje mu izdatno olajša nova postaja v Jelovcu in tudi Tržišču. Naročniki »Domoljubu«, bi mu bili zelo hvaležni za tako delo.

Iz naših krajev

× **Uprava občine Ig** pri Ljubljani razglašala, da se vrši v četrtek po Binkoštih to je dne 1. junija 1939. na Igu redni letni živinski in kramarski sejem. Dogon živine pa je prepovedan iz sledečih občin: Medvode, Dev. Marija v Polju, Dobrunje, Šmarje, Slivnica-Zalna, Dol in Dolsko. Kupci vabljeni!

× **Starokatoličani.** »Slovenec« poroča, da se je v soboto 20. maja vršilo v Zagrebu zborovanje starokatoličanov pod predsedstvom Marka Kalodjere. Zborovanja se je udeležil tudi ljubljanski starokatoliški vikar ter da je bila na zborovanju na dnevnem redu tudi ustanovitev starokatoliške slovenske narodne cerkve.

× **Vse panoge industrijske in obrtniške proizvodnje** bodo zastopane na letošnjem pomladanskem velesejmu od 3. do 12. junija. Zaokrožene celote pa bo tvorilo pahištvo, dalje avtomobili, avtobusi in motorna kolesa, slovanski

narodni ženski izdelki, tobačni izdelki, mala obrt in razstava protiplinske obrambe. Tako bo tudi ta velesejska prireditev zopet zanimiva in živa. Z namenom, da obišče velesejem, lahko vsakdo odpotuje že 31. maja v Ljubljano, lahko pa tudi kadar koli do 12. junija, vrača pa se kadar koli med 3. in 17. junijem. Če na odhodni postaji kupi poleg cele vozne karte za Ljubljano še rumeno železniško izkaznico za 2 din in obišče velesejem, ima s staro vozno karto in železniško legitimacijo brezplačen povratek.

× **Slovenija je pasivna dežela.** Zato moramo kmetijstvu posvetiti vso pozornost in z intenzivno propagando širiti racionalizacijo kmetijskih obratov. Prilika za tako propagando se nudi zlasti med pomladanskim ljubljanskim velesejmom od 3. do 12. junija, ki naj bi si ga ogledal vsak naš kmetijski gospodar, saj bo na njem velika razstava poljedelskih strojev. Za-

LJUBLJANSKI VELESEJEM

OD 3. DO 12. JUNIJA 1939

(45. RAZSTAVNA PRIREDITEV)

600 RAZSTAVLJALCEV IZ 12 DRŽAV

NAJRAZNOVRSTNEJŠE BLAGO

Posebne razstave:

**Pahištvo
Avtomobili
Narodne vezenine**

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 din. — Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—

sajen je tudi vzoren sadni vrt z najzlahtnejšim špalskim sadnim drevjem kot vzorec, ki naj služi našim kmetijskim gospodarjem v umnem sadjarstvu. Razstavljeni bodo tudi umetna gnajila. Razen tega bo kmetijski gospodar v drugih oddelkih velesejma našel mnogo koristnega ter pobud za ureditev doma in posestva. Napreden kmetijski gospodar se mora zanimati tudi za napredek v industriji in obrti, če hoče, da bo napredovala tudi njegova kmetija.

× **Cik-Caka 4.** številka je pravkar izšla. Dopisi, ki jih uredništvo in uprava prejmeta, so polni priznanja. Vsem prijateljem najlepša hvala! V tej številki je prihranjen tudi prostor za šale željno mladino. Hkratu so objavljene rešitve ugank iz 1. številke in dodelitev nagrad zanje. Razpisan je tudi nov nagradni natečaj za velike in male ugankarje. List, ki brez vsakršne globe hoče s smehom pomagati vsem in vsakomur iz tegob današnjih dni, je na pravi poti. Zato Cik-Cak toplo priporočamo.

Male hiše so na prodaj v Kosezah, na Brdu pri Ljubljani, v Šmartnem pod Šmarno goro, v Litiji, Cerknici, Rakeku, na Malem vrhu pri Skofljici.

Pojasnila daje Kmetiska posojilnica v Ljubljani.

× **Polovico potnih stroškov si prihrani,** kdor potuje v prvi polovici meseca junija v Ljubljano. Dne 3. junija začne ljubljanski pomladanski velesejem, ki traja do 12. junija. — Kdor si velesejem ogleda ima brezplačen povratek. Na odhodni železniški postaji si mora kupiti, poleg cele vozne karte do Ljubljane, še rumeno železniško izkaznico, ki stane din 2.—. V Ljubljani na velesejski blagajni se bodo izdajala potrdila obisku velesejma, nakar velja vsakemu stara vozna karta in pa železniška izkaznica za brezplačno vožnjo na tisto postajo, s katere je odpotoval. Ta olajšava velja za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, za povratek pa od 3. do 17. junija. Prekinjenje vožnje ni dopustno.

Čotasti strah

(Konec.)

Drugo jutro sem preiskaval kri človeka, ki je obolel za močvirsko mrzlico. Nenadoma obstane voz pred hišo. Sluga mi pride povedat, da me kliče neki gospod Martin Rogar, rentnik v okoliškem kraju.

Tega imena še nisem bil nikoli slišal. Nemara me kliče kdo izmed mojih nekdanjih profesorjev, da ga pri kakem bolniku zastopam, kakor se je to zgodilo že večkrat.

Naglo sem se oblekel in sedel na voz, ki je po dolgotrajni in dolgočasni vožnji obstal pred dokaj skromno hišo.

V četrtem nadstropju me je v preprosti jedilnici sprejel gospod, ki je pravkar nekaj pisal, ko sem vstopil.

»Oprostite, spoštovani gospod kolega. Dovolite, da se vam predstavim. Moje ime je dr. Daneu. Davi so me poklicali k gospodu Martinu Rogarju, ki so ga zadnjo noč napadli neki potepuhi.

Z nizkim glasom je nato pripomnil:

»Krogla v hrbtnico. Progresivna paraliza. Ne bo nobene pomoči. Na bolnikovo željo vaju bom zdaj pustil sama.«

Stopil sem v sosednjo sobo za svojim zdravniškim tovarišem.

V železni postelji male sobice se je tršat mož obrnil z obrazom proti meni. Bil je zelo blede in nosil je lepo, košato brado. Skoraj bi bil kriknil, ko sem spoznal gospoda — Mlakarja!

Ko so se zaprla vrata za mojim zdravniškim tovarišem, je začel ranjenec govoriti s tihim glasom, čeprav mu je govorjenje povzročalo hude muke:

»Kmalu ne bom več govoril z vami, gospod doktor. Niti slišal vas ne bom več. Kako gre moji ženi? Menda ni kaj resnega?«

Torej ne ve, kako resno je bolna njegova žena... Tolažil sem ga, kolikor sem le mogel.

»Poslušajte. Nikar me ne prekinjajte, ker trpim. Ko ste me takrat v času mojega okrevanja zadnjič videli, me je upropastila neka špekulacija na borzi. Od včeraj na danes sem izgubil vse in nisem premogel niti počenega groša več. Pomislil sem, kako bi bila moja žena deležna lepe rente, za kakršno sem bil že dolgo zavarovan, ko bi me ne bil legar pustil živega. Ta misel me je spravila do tega, da sem z ženinino pomočjo (— ona je polna energije in pobud —) izvedel neke sklepe. Tudi dva prijatelja sta mi pomagala.

Neki pletar je umrl v takemle popotnem ciganškem vozu, ki je že nekaj dni stal na travniku blizu moje hiše. Za 200 dinarjev mi je njegov sin prepustil truplo svojega očeta in ga ponoči prinesel k nam. Po naključju mi je bil mrlič nekoliko podoben. On je bil tisti, ki ga je videl mrliški oglednik in ki so ga pokopali namesto mene. Posli pa so v agoniji, ki sem jo seveda hlinil, videli mene. Bil sem shujšan do kosti in tako blede, da je bilo treba samo zatisniti oči, pa bi me bil vsakdo smatral za mrliča. Moja žena, ki je bila od skrbi in žalosti kakor iz uma, je potem dejala, naj nihče ne hodi kropit, dokler ni krsta pokrita. Prijatelji so me potlej ponoči odpeljali kot pletarjevega sina. Takrat sem bil čisto brez moči.

Tri tedne sem pod napačnim imenom v nekem hotelu še ostal v postelji. Potem sem si najel tole. Zavarovalnica je ženi izplačala denar. Tako je bila revica preskrbljena.«

»Večkrat me je obiskovala. Potlej je obo-

lela. Zato sem se ponoči v sivi suknji podal k njej. Vi ste me jeli zasledovati, ko sem pravkar skozi okno smuknil iz hiše. Pomuznil sem se skozi skrita vratica z vrta. O, prav po lovsko ste dirjali za menoj! Kljub leseni nogi sem bil zmeraj strasen lovec in poznam tam okrog vsak grmiček in sleherno stezo. Končno sem se le utrudil. Kako naj vam ubežim? Večkrat sem že mislil, da me bodo znanci, ki bi me utegnili srečati, smatrali za prikazen. Tako mi je šinila v glavo misel, naj igram sam svojega duha, posebno še, ker sem bil dotlej spoznal samo Feliksa. Vas sem imel za nekega drugega službenca. Večkrat sem obiskal svoj dozdevni grob, ki me je plašil in hkratu mikal. Tudi tisto noč sem ga našel in se ploskoma vrgel med dva sosednja grobova. Bila sta tako tesno drug poleg drugega, da me med njima nikakor niste mogli opaziti. Pri tem sem se bil pošteno potolkel in opraskal. Potem sem spoznal vaš glas. Pač niste slutili, iz kako neposredne bližine in kako iz črpan in obnemogel vas poslušam. Zjutraj sem brzojavno prosil ženo, naj vam pove, da po hiši straši moj duh, da bi tako bolj potrdil bajko. Sinoči sem čakal, kdaj odidete, da bom lahko prišel v hišo, toda opazili so me in streljali. Mislim, da je bil Feliks. Komaj sem se privlekel do nekega voza in si sproti izmislil izgovor. Ker pa sem se bal, da boste prej ali slej vse izvedeli, sem vas dal poklicati in vas prosim — molčečnosti. Castno besedo —. Ali hočete umirajočemu odreči prošnjo?«

Malo sem pomislil. Gospa Mlakarjeva bogati zavarovalnici kmalu ne bo povzročala nobenih stroškov več. Ta človek bo umrl...

Dal sem besedo. Odtlej je minilo dvajset let, a imena prizadetih sem spremenil, da ne bi nihče mogel slutiti, kdo je bil čotasti strah.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internal za 60 gojencev in 100 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določa po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 din. Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o uvrstitvi pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev, ali varuha, ki računajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete zneske podpore. Izjavi pod 5. in 6. je kolkovati z banovinskim kolkom za 4— din. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki priložijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

× **Uboj pri Rogaški Slatini.** Pred dnevi zvečer se je 21letni delavec Ivan Črešnar iz Breštovca pri Rogaški Slatini pri nekem posestniku na Brezju pri Rog. Slatini sprl z delavcem Ivanom Dimcem. V prepiru je navalil Dimec z nožem na Črešnarja in ga zabodel v levo stran hrbta, pri čemer mu je ranil pljuča. Črešnarja so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je v petek umrl. Dimca so aretirali in izročili sodišču.

Nasveti za hišo in dom

Otrok, ki ga vzamete za svojega (adoptirate), ima enako dedno pravico kakor vaši zakonski otroci.

Prehlajenju je človek posebno podvržen v času, ko se naglo spreminja temperatura v zraku. Zato je treba tedaj biti previden. Ako je hladno vreme, se primerno obleci brez ozira na letni čas. Zlasti velja to za bolj šibke in rahle nature.

Razgret ne pij mrzlih pijač, to je staro pravilo. Zlasti pa velja, da ne smeš mirovati in sedeti, ako si razgret užil kaj mrzlega. Če se čvrsto giblješ dalje, navadno niti razgretemu mrzla pijača ne škoduje.

Otrokom ne dajaj nikdar vžigalic v roke. Prav tako ne pusti, da bi se igrali z ostrimi predmeti: iglami, šivankami, žebli ali noži. Previdnost je zmeraj boljša in cenejša ko vsa pomoč in kesanje potem, ko je nesreča že tu.

Dobro milo - lepo perilo

To vedno znova zatrjujejo vse gospodinje, ki perejo s Schichtovim terpentinovim milom. Kajti to čisto in izdatno milo odpravi s svojo bujno peno brez truda in prizanesljivo vso nesnago iz tkiva. Perilo postane čudovito čisto in bleščeče belo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

Iv. Nemec:

MOLK

1

Joža je tisto jutro, preden so začeli voziti gnoj za proso, odpeljal zadnji ostanek rdeče detelje. Kmalu za njim pa je Hitrec pripeljal prvi voz gnoja. Sonce je komaj pogledalo iznad Rožnega vrha, ko je Hitrec zložil prvi kup od gornje strani njive.

Hi, mrhe... ho! Voz se je zopet ustavil in novi kupček gnoja je sledil prvemu. Hitrec je zopet pognal mrhe, napravil tretji kup, potem četrti, peti, šesti in še sedmega.

Sedmi kupček se mu je zdel majhen, zato je premeril vse po vrsti, ker je vendar vedno vozil po sedem kupov, močnih sedem kupov, ki so pokrili tri ogope v polni širini.

Hi, mrhe, je z visokim glasom nategnil kakor bi imel v grlu razvlačilec glasu in jezen pognal po drugi voz.

Hitreca je zelo skelelo, da je letos s prosom zapoznil. Celo Martin danes že seje, on pa še niti gnoja ni speljal. Tudi Lovrač, Skednjari in Čretar so proso že pred par dnevi posejali, Mikliču pa je že skoraj pedenjak veliko. On, Hitrec pa komaj gnojari. Počasi je na debelo izrinil pljunek in ga zagnal daleč čez konje, v neki čudni jezi mu je najlažje zdrknilo z ust:

Hi, mrhi! —

Voz je zavil okrog krayjega hleva, se ustavil pred drvarnico, kjer je bilo najlažje izpreči konje in nekoliko navzdol spustiti voz na gnojišče. Hitrec se je ozrl za sinom, da bi mu pomagal pri konjih, pa nikjer ni bilo žive duše.

Hi mrhe, je tenko precedil skozi zobe.

Pri Hitrecu je mrha veliko pomenila, ker

je z nekim posebnim užitkom zapel in povdaril na črko r.

Cakaj, mrha! Kolesa ne dobiš, da si boš zapomnil kako se pomaga očetu, je v tolažilo jeze mislil pri sebi Hitrec. V tem premišljevanju pa je počasi konje prepregel v drugi voz in stopil po kramp, ki ga je malo prej postavil na gnojnično jamo.

Danes mora biti proso tudi posejano, mu je ponovno vzburkalo misel, ko je jezno stopil na leseno pokrivalo gnojnične jame.

Joj, me! je kriknil in štrbunknil do vratu v polno gnojnično jamo. Nerodno se je zadel in ni mogel trupla nikamor premakniti, ker mu je na prsih ležalo pokrivalo.

Joj, me! Micaa! na pomoč!

Micaaa, pomagaj, Micaaa! —

Micaaa!... Mice pa ni bilo nikjer, vsaj oglašila se ni, ko je vendar Hitrecu tako huda predla.

Micaaa! — Mrha, pomagaj Micaaa.

Hitrecu je že postajalo vroče od klicanja; kopel sicer ni bila posebno topla, vročino pa mu je dvigal in ščegetal v nos oster smrad, ker je z gnojnično jamo bilo združeno tudi stranišče.

Micaaa, Micaaa, Micaaa!

Molk!

Micaaa! —

Vse tiho, niti konji se niso premaknili.

Micaaa! — Hoj, Micaaa! V gnojnico sem padel, Micaaa...

Hitrecu je postajalo vedno slabše, v glavi se mu je začelo vrteti, čutil je, da vsak trenutek lahko pade v nezavest. Strah pred smrtjo v gnojnici mu je vzbudil novih moči, glas je še močnejše dvignil in obupno klical Mico, svojo ženo, na pomoč.

Micaaa! —

Zopet molk.

Micaaa! — v Kropi se mu je odzvala sirena opekarne!

Micaaa, hoj Micaaa...

V zvoniku je ura udarila šest, po cesti pa je z velikim ropotom drdral mimo neki voz. Hitrec je pribral novih moči in milo vpil, da bi se ga lahko usmitili sami angeljci v nebesih.

Micaaa...

Čila je samo zahrzala in ga sočutno pogledala, toda Čila mu ni mogla pomagati. Skušal je osvoboditi roke izpod pokrivala, pritisnil je z vso močjo kvišku, toda nesrečno pokrivalo se je tako nerodno zadelo, da ga ni mogel dvigniti ampak ga je še močnejše pritiskalo. Pokrivalo sicer ni bilo tako težko, ker bi ga potem že davna stisnilo, toda smola je smola, nerodno je padel, nerodno se je pokrivalo zadelo in sedaj proti svoji volji čaka v gnojnici.

Micaaa...

Na bruški se je zasmejala sraka in švignila čez njegovo glavo. Hitrec je hrepeneče pogledal za njo, obrnil oči v krogu kakor bi jih imel na niti; v glavo mu je šinilo, v njegovo nedotaknjeno glavo, ki še edina ni bila v kopolji, da sraka navadno zarezgeta, če kdo pride. Se enkrat je obrnil oči v krogu, morda vendar koga zagleda, toda razen njegovih kobilic ni bilo nikogar.

Micaaa...

Nič!

Micaaa...

V hlevu je zamukala Liska.

Micaaa...

Čuvaj! — Hitrecu so se oči zasmejale, Čuvaj ga bo rešil!

Čuvaj! — Skoči Čuvaj, skoči!

(Dalje.)

× V Osredkih, mali vasici na Dolenjskem, je skoraj 80 let starega prevžitkarja Janeza Severja neka pravda njegovih zaradi razžaljenja časti z nekim sovaščanom tako pretresla, da je obolel in obležal. Na smrtni postelji ga je končno misel na pravdo, ki jih Sever v svojem življenju ni bil vajen, tako zbegala, da je vstal in se na domačem vrtu obesil. Tragična smrt vestnega in skrbnega kmeta je presunila vse vaščane in okoličane.

× V Zapogah pri Vodichah je umrl župnik Ivan Franke, ki je še po prevratu dolgo služboval med goriškimi Slovenci. Umaknil se ni, dokler se ni moral. Blagemu svečeniku, ki si je povsod pridobil obilo ljubezni in spoštovanja, bodi ohranjen časten spomin!

× V občinsko pisarno v Selcih so vlomili neznani vlomilci in odnesli 5000 din gotovine in hranilno knjižico za 4000 din.

× V Ljubljani se je smrtno ponesrečil mizarški pomočnik Albin Jamnikar. Peljal se je s kolesom in na križišču Dalmatinove in Miklošičevi trčil v neki tovorni avtomobil. Jamnikar je v bolnišnici podlegel poškodbam.

× Na Polšniku je neki moški pred kratkim oskrnil neko mladoletno deklco iz Sv. Jurija pod Kumom. Dejanje je že priznal in bo izročen okrožnemu sodišču v Novem mestu.

× Blizu Kranja je skočil pod vlak Ivan Bakovnik, absolvent srednje tehnične šole, doma iz Kranja. Sodijo, da je mladenič storil obupno dejanje v duševni zmedenosti.

× V Dupleku na Dravskem polju so orožniki v neki hiši zajeli štiričlansko tolpo, ki je tam pijančevala in imela veliko gostijo. Na poziv orožnikov niso hoteli odpreti hišnih vrat, nakar so orožniki siloma udrli v hišo. Aretirali so vse člane te družbe in ugotovili, da gre za tolpo Josipa Kranjca, ki je osumljena, da je v Mariboru in v okolici izvršila več drznih vlovov, med drugim tudi vlom v trafikko pri tenzskem kolodvoru.

× V Trnicah pri Račah so neznani storileci vdrli v trgovino Marije Omerza ter odnesli za 3000 din raznega blaga.

× V Vlatkoveu blizu Našice je umrl kmet Stjepan Bertalan, star 105 let. Bil je velik šaljivec in mladina se je vedno rada zbirala okrog njega. Zelo rad je pil slivovko, o kateri je trdil, da je pravo zdravilo. Nikoli v življenju ni bil težje bolan.

× Muslimanom prepovedano sklepanje mešanih zakonov. Ožji svet reis-ul-uleme je na eni zadnjih sej sklenil prepovedati muslimanom sklepanje mešanih zakonov, razen v primerih, če žive v kraju, kjer ni muslimanov. V takem pri-

meru se lahko sklene mešani zakon s posebnim dovoljenjem reis-ul-uleme.

× Iz Čakovca poročajo, da so graničarji zaslačili na jugoslovansko-nemški meji dva tiho-tapca saharina. Ker se na klice nista hotela ustaviti, so graničarji streljali. 26letni Stjepan Tomba iz Trnja je bil ranjen, njegov tovariš Franjo Matjašič pa ubit.

Sejmi

4. junija: Slovenska Bistrica, Križevci.
5. junija: Vrhnika, St. Jernej, Višnja gora, Novo mesto, Zagorje ob Savi, Ormožu, Murski Soboti.
6. junija: Vačah, Ptuj, Dolnji Lendavi.
7. junija: Ljubljani, Loškem potoku, Lemberg, Celju, Ptuj, Trbovljah, Kapelah pri Brežicah, Krškem.
8. junija: Turnišču.
9. junija: Žužemberku, Mariboru, Pilštajnu.
10. junija: Ložu, Brežicah, Celju, Trbovljah.

Važnejša radio predavanja

Nedelja 4. junija: 19.30: Boka Kotorska za naše osvobojenje.

Ponedeljek 5. junija: 18.00: O jetiki — 19.30: Naloge gasilstva v človeški družbi.

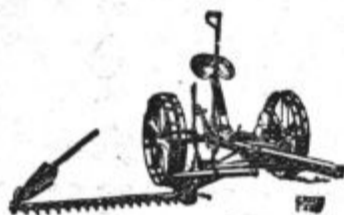
Torek 6. junija: 11.00: Junij doma in v prirodi.

Sreda 7. junija: 18.00: O modelih jadralnih in motornih letal — 18.40: Zemljarina in odpis davka zaradi elementarnih nezdod.

Petek 9. junija: 18.00: Dvignil sem svoje oči k goram! — 18.40: Protijetična borba.

Sobota 10. junija: 19.30: Osnove slovenske književnosti — 20.00: Zunanja politika — 20.30: Slovenski humoristi.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter, št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

LANZ-kosilni stroj

LANZ-obračevalac za seno so stroji, ki jih kmetovalec potrebuje

Oglejte si naše stroje pri Kmetijski družbi v Ljubljani in na Velesejski razstavi pri paviljonu Kmetijske družbe

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, vešharjni listi hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilekega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune